

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 508/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa

zastúpeného spoločnosťou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Csp 9/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Csp 9/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd okresnému súdu prikázal v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 3 100 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou z 8. februára 2017 domáhal proti žalovanej určenia, že spotrebiteľská zmluva je bezúročná a bez poplatkov, tiež zníženia niektorých splátok a zaplata sumy 80 eur s príslušenstvom. Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom zo 7. februára 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Proti rozsudku okresného

súdu bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 16 Co 126/2018 z 28. apríla 2020 tak, že zmenil napadnutú časť rozsudku okresného súdu a žalobu zamietol. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 3. augusta 2020.

3. Uznesením z 8. júna 2022 okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalovanej.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta neprimeranú dĺžku napadnutého konania, pretože ani po 5 rokoch a 6 mesiacoch od podania žaloby nebolo konanie ako celok ukončené. Aj napriek tomu, že v merite veci je právoplatne rozhodnuté, nebolo rozhodnuté o výške trov konania. Pre sťažovateľa má vec osobitný význam, a preto je dôležité, aby bolo konanie riadne ukončené. Právna neistota sťažovateľa pretrváva, pretože mu nie je známe, akú výšku trov konania bude povinný žalovanej strane zaplatiť. Proti postupu okresného súdu argumentuje aj tým, že pôvodná žalobkyňa zanikla k 1. októbru 2021 zlúčením s právnym nástupcom, pričom na túto skutočnosť má všeobecný súd prihliadať *ex offio*, a preto je nutné zistený prieťah v napadnutom konaní pripísať na vrub okresnému súdu, ktorý v tomto konaní s výrazným časovým odstupom od právoplatného rozhodnutia krajského súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka porušenia jeho označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný, sťažovateľ namieta postup okresného súdu v podstate od začatia konania, pričom v odôvodnení ústavnej sťažnosti predostiera predovšetkým problém spojený s tým, že okresný súd v napadnutom konaní právoplatne nerozhodol o výške trov konania, čím spôsobil zbytočné prieťahy a pretrvávajúce stavy právnej neistoty sťažovateľa.

III.1. K aplikovateľnosti charty:

7. Podľa čl. 51 ods. 1 charty sú ustanovenia charty určené členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Európskej únie. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie sa

základné práva zaručené v právnom poriadku Európskej únie uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Európskej únie, avšak nie mimo týchto situácií. Pokiaľ teda určitá právna situácia nepatrí do pôsobnosti práva Európskej únie, nemôžu sa na akty členských štátov vzťahovať ani ustanovenia charty (porov. napr. Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Brașov proti Vasilemu Tomovi, Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 30. júna 2016, C-205/2015, body 23 a 24; podobne IV. ÚS 172/2020).

S prihliadnutím na argumentáciu obsiahnutú v ústavnej sťažnosti, berúc do úvahy predmet napadnutého konania vedeného okresným súdom, ktorým je rozhodovanie o tom, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bezpoplatkový, ústavný súd konštatuje, že tieto okolnosti dostatočne odôvodňujú záver, že v predmetnej veci (vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecným súdom) dochádza (aj) k aplikácii práva Európskej únie predovšetkým v oblasti ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach veci sa aplikuje čl. 47 charty v časti práva sťažovateľa, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu, resp. iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (II. ÚS 438/2017, III. ÚS 171/2020, I. ÚS 247/2021).

9. V prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak sa porušenie tohto základného práva namieta v konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

10. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 246/2022). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06, IV. ÚS 513/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania.

11. Ústavný súd pri hodnotení možných priet'ahov v postupe všeobecného súdu pri rozhodovaní o trovách konania už viackrát konštatoval, že rozhodovanie o trovách konania z hľadiska jeho povahy nemožno považovať za vec, resp. záležitosť podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v pravom slova zmysle, hoci tvorí integrálnu súčasť civilného súdneho konania. Z uvedeného tiež vyplýva, že nemožno pripisovať rovnakú dôležitosť z hľadiska poskytovania ochrany pred zbytočnými priet'ahmi pri rozhodovaní o merite veci a v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania (m. m. IV. ÚS 2/2019, I. ÚS 140/2021, IV. ÚS 581/2021). Ústavný súd v minulosti už konštatoval, že nečinnosť súdu sa posudzuje inak v základnom, meritórne neukončenom konaní než v konaní po právoplatnom rozhodnutí o veci samej, prípadne aj o návrhu na náhradu trov konania (IV. ÚS 375/2021, II. 285/2022).

12. Z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní, ktoré si ústavný súd overil zo zapožičaného súdneho spisu, je zrejmé, že okresný súd vyhlásil vo veci sťažovateľa 7. februára 2018, teda po uplynutí (len) 12 mesiacov, meritórne rozhodnutie. V čase uplatnenia práv na ústavnom súde bola vec na okresnom súde v spojení s rozsudkom krajského súdu právoplatne uzavretá (3. augusta 2020). Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľova právna neistota vo veci samej bola v čase podania ústavnej sťažnosti (9. augusta 2022) výrazne odstránená. Po právoplatnosti rozhodnutia okresný súd následne rozhodoval už len o trovách konania. Pretože žalovaná strana nepredložila vyčíslenie trov konania, okresný súd 9. mája 2022 vyzval žalovanú na ich vyčíslenie. Následne po zistení, že v prípade žalovanej strany došlo k singulárnej sukcesii (1. októbra 2021), okresný súd uznesením z 8. júna 2022 rozhodol o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom žalovanej. Dňa 13. júna 2022 okresný súd vyzval právneho nástupcu na vyčíslenie trov konania. Ten 20. júna 2022 doručil okresnému súde vyjadrenie, že v napadnutom konaní mu nevznikli žiadne trovy s výnimkou uhradených súdnych poplatkov. Okresný súd následne uznesením z 19. októbra 2022 rozhodol o výške trov konania a uložil sťažovateľovi zaplatiť žalovanej strane sumu 116 eur za zaplatený súdny poplatok za odvolanie.

13. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd konštatuje, že okresný súd konal v zásade plynulo. V jeho postupe možno zaznamenať iba jedno obdobie nečinnosti, a to v súvislosti s rozhodnutím o výške trov konania. Je pravdou, že žalovaná strana nepredložila vyčíslenie trov konania. V tomto mal byť okresný súd aktívnejší a skôr vyzvať žalovanú na predloženie potrebných dokladov. Avšak po zistení, že došlo k zmene na strane žalovanej strany, okresný súd začal konať a v primeranej lehote aj vydal rozhodnutie o výške trov konania.

14. Vo vzťahu k významu veci pre sťažovateľa je pre ústavný súd otázne, prečo sťažovateľ, ak má vec pre neho osobitný význam, nevyužil jednoduché a prístupné prostriedky, ktoré mohli viesť k tomu, aby v jeho veci okresný súd v súvislosti s rozhodovaním o výške trov konania urýchlene konal a rozhodol, napr. sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že doterajšia dĺžka napadnutého konania pred okresným súdom nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 47 charty, preto jeho ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Pozornosti ústavného súdu neuniklo, že sťažovateľ k svojej ústavnej sťažnosti síce priložil plnomocenstvo na zastupovanie advokátom, avšak toto plnomocenstvo (udelené 9. marca 2020, pozn.) *nesplňa zákonné náležitosti uvedené v § 43 zákona o ústavnom súde. Plnomocenstvo znelo výslovne na zastupovanie pred všeobecnými súdmi, nie pred ústavným súdom v súvislosti s podaním tejto ústavnej sťažnosti a tiež bolo udelené inou osobou ako sťažovateľom ([REDACTED], pozn.).* Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ plnomocenstvo advokátovi neudelil v presne vymedzenom rozsahu, čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí (*m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 154/2019, II. ÚS 318/2020*).

17. Vzhľadom na skutočnosť, že nesplnenie zákonom ustanovenej náležitosti malo takú povahu, že odstránenie tohto nedostatku ústavnej sťažnosti by si zo strany ústavného súdu vyžadovalo podrobnú výzvu, resp. poučenie advokáta sťažovateľa, pričom touto výzvou, resp. poučením by ústavný súd fakticky nahradzoval úkon právnej služby, ktorý je povinný vykonať advokát, ako aj vzhľadom na existenciu ďalšieho dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd sťažovateľa, resp. sťažovateľovho advokáta už nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti.

18. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu